

מסורת הש"ס

(א) מנחם שייך עוד לעמוד הקודם, (ב) [נמנמכר כנ], (ג) [נדה טו], (ד) ע"כ שייך לעמוד הקודם,

—●●—

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מחמיר וכו' שדמה טהור. נ"ב ובתוספות יו"ט טוף מנ' מכשירין מתרץ קושיו' וז' דבאמת דם בבהמה לשתייה מכשיר כמו חלב שהוא לשתייה ע"כ מוכרח לומר מדם הקור והחלב לרפוא' ע"ש: (ב) ד"ה לא לרצון וכו' לא ניחא לי תניא כ"ל ואות ד' נמחק: (ג) בא"ד המירו לה למגע טמא מנח: (ד) בא"ד אמר רבה בר אבהו שיעך בתקופה: (ה) בא"ד וקאמר דלא ניחא ליה טהור:

שדס מגפסה. של אשה אס נגף רגלה או ידה וכל חצורה שיאל ממנה דס כדאמר צפרק דס הנדה (נדה דף נה:.) דס חללים דהיינו דס הרוג קרוי משקה שנאמר ודס חללים ישמה"ס ודס מגפתו מפרש התס דדס חללים היו דמה לי קטליה כוליה מה לי קטליה פלגא וחלב דדס מגפתו דדס נעכר ונעשה חלב"ט ודס מגפתה סתמיה שלא לרצון הוא וטמא: **יטמא חלב בהמהה שלא לרצון**. בתמיה שהרי דס מגפתה טהור דבהמה לאו בכלל חלל הוא, ומיהו דס שחיטה מכשר משוס דאיתקש למיס דכתיב (דברים יב) על הארץ תשפכנו כמים: **י" מחמיר אני בחלב**. לטמאו אף שלא לרצון מנדם: **שהחולב**. לרפואת הבהמה שלא זיקקה חלבה טמא דהא לרצון הוא והמקין דס לבהמתו לרפואה טהור חלב מגפתה היא והואיל והחולב לרפואה טמא אף הנוטף שלא לרצון טמא: **אמרו לו**. אינו דומה שלא לרצון ליואל לרצון שהרי סלי זיתים וענבים יוכיחו שהמשקה כו': **שלא לרצון כסממא**. וקמני טהורין דלא חשיב משקה אי רבי יהודה קאמר לה קשיא ואי רבנן

קאמרי כל שכן טהורין לרבי יהודה דהא מידי דלרבנן משקה הוא לרבי יהודה לאו משקה הוא וכ"ש מידי דלרבנן לאו משקה והשמתא ומה זיתים וענבים כו'. והוא הדין מני למירמי גמי זיתים וענבים אזיתים וענבים דקמני לעיל דמודה בזה רבי יהודה דאף לאוכלין היואל מהן אסור אלמא הא אלימא ליה לאקשוי דמותים ורמונים דלאו בני סחיטה נינהו קמני לעיל דסתם אסור והכא קמני דאפי' זיתים וענבים סתמא לאו למשקה: **דגלי דעפיה**. בזהדיא ואמר לא ניחא לי והוי גילוי דעתא טפי מהכניסו לאוכלין: **ואיציעים אימא שאני סלי זיסים וענבים וכו'**. ודיוקא נקט סלין שהמשקה הנוטף מהן נופל לארץ והולך לאיצוד הלכך סתמא לא ניחא ליה: **אפקורי מפקיר**. לההוא משקה. אבל שאר כלים אפילו תומים ורמונים אימא לך סתמא למשקה: צפגעינן

צטיפה המלוכלכת צפי הדד דהוי משקה כסתם חלב דלאו לאוכל צעי ליה ומשני רב נחמן אמר רבה בר אבהו ‏(י) בתקופה אחת שלא הניח טיפה המלוכלכת ע"פ הדד אמר רבא שמי תשובות צדכר חדא דקא חזינן ליה לפומיה דינוקא דמלא חלבא ועוד מקוס חלב מעין הוא דהא חנן חלב האשה מטמא לרצון ושלא לרצון מאי היא דלא ניחא ליה וקמני מטמא פי' אלמא חשיבא כמעין מדמטמא שלא לרצון וכיון דחשוב כמעין גס צפי התינוק גמי יהא חשוב כמשקה כמו שאס היה מעין ואין לרץ הכשר כך לרץ לפרש דאח"ל דאינו מוכיר מעין אלמ כלומר דכמשקה חשיב א"כ מאי לרץ למימר שלא לרצון מאי היא כו' דמדקמני לרצון מטמא הו"מ למיפרך אלמא לרצון חשיב כי משקה ואשה דמניקה את בנה לרצון הוא אלמא אמר רבא כו' עד ולרבא מקוס חלב מעין הוא ולא לרץ הכשר והתנן האשה שנוטף חלב מדדיה ונפל לאויר התנור התנור טמא וקשיא לן במאי איתכשר ואמר ר' יוחנן בטיפה המלוכלכת ע"פ הדד והשתא קשה לר"י מאי קאמר במאי איתכשר דמדצעי הכשר אלמא אוכל חשיב ליה וא"כ איך יטמא אוכל את התנור והא אין אוכל מטמא כלי ואומר ר"י דה"פ וקשיא לן במאי איתכשר כלומר לא מצעיא שאין התנור טמא אלמא חלב הנוטף מדדיה גופה אמאי יהא טמא הא לא איתכשר ומשני בטיפה המלוכלכת ע"פ הדד ואותה טיפה עצמה המלוכלכת ע"פ הדד מטמא התנור שהיא חשוכה משקה ומשקה מטמא כלי כדאמרין צפ' קמא דמכילתין (דף יג:) והשתא פריך שפיר לרבא דאמר דאפילו אמר לא ניחא לי מטמא חלב האשה דחשיב משקה והכא חשיב ליה אוכל אבל לר"נ אמר רבה בר אבהו אחי שפיר דהכא דאמר לא ניחא לי ודאי חשיב ליה אוכל ונטף חלב מדדיה חשיב לא ניחא ליה כיון שהוא נופל לאויר תנור ואזיל לאיצוד דודאי לא ניחא ליה ועוד פריך התם לרבא מדתניא ט' משקין צוצ הציעה וליחה סרוחה והריעי טהורים מכלוס דמעט עינו ודס מגפתו וחלב האשה מטמא טומאת משקין צרביעות ורקו חוצו ומימי רגליו מטמא טומאה חמורה בכל שהוא ואי אמרת מקוס חלב מעין הוא חלב באשה גמי יטמא טומאה חמורה בכל שהוא כווצו ורוקו וקשה לרבי מאי קפריך לעולם מעין הוא ואפ"ה לא יטמא טומאה חמורה משוס דצעין דומיא דרוק כדאיתא בנדה (ד' נו.) מה רוק שמתגלגל ויואל וחוזר ונבלע אף כל שמתגלגל ויואל וחוזר ונבלע יאל חלב שבאשה שמתגלגל ויואל ואינו חוזר ונבלע ותימה הוא לומר דמה שהוא חוזר ונבלע גרס לו ליחשב כמעין ומכל מקום ודאי כן הוא ולרץ לומר דמה שהיה חושבו רבא כמעין להיות חשיב משקה צפי התינוק היינו משוס דסלקא דעתיה שחוזר ונבלע ומייית ראייה מן המשנה דחוזר ונבלע הוא מדקמני מטמא שלא לרצון דהיינו אמר לא ניחא לי א"כ חוזר ונבלע הוא דאי לאו הכי אס אמר לא ניחא ליה לא יהיה מטמא והשתא פריך ליה מהכא דאינו חוזר ונבלע אלמא מקוס חלב האשה לאו מעין הוא ופריך אי הכי קשה הא דקמני מטמא שלא לרצון ומשני מי סברת שלא לרצון דלא ניחא ליה לא שלא לרצון בסתמא דדעתיה דתינוק קרובה גבי חלב אבל אמר לא ניחא ליה טהור וההיא דנטף חלב מדדיה ונפל לתוך התנור כאומר לא ניחא ליה חשיב דודאי לא ניחא ליה כיון שהלך לאיצוד והא דקאמר שלא לרצון בסתמא היינו כשנופל בקערה שאינו הולך לאיצוד דמהני טעמא דדעתיה דתינוק קרובה גבי חלב לאחשזייה או כמשקה וצפי התינוק לעולם ככוכל חשיב והשתא קשה לר"י חדא דבשמעתא מסקינן איפכא לרצון בסתמא ושלא לרצון דאמר לא ניחא ליה ודומיא דהך דזיתים וענבים הוי ההוא דחלב האשה דאי לאו הכי לא שייך למימר יוכיחו וכ"ת ס"ל כאיצעית אימא דאמר שאני סלי זיתים וענבים כיון דלאיצוד קיימא אפקורי מפקר להו אכתי קשה דדומיא דהכי אית לן למימר בחלב האשה דאזיל לאיצוד וא"כ היינו באומר לא ניחא ליה והתם מטמא דוקא סתמא אבל לא ניחא ליה טהור ועוד קשה לרבי מאי קאמר התם אלמא קשה הא מתני' וקאמר גמי מי סברת שלא לרצון לא ניחא ליה וקאמר דלא ניחא ‏(י) טהור ואמאי והא טעמא שלא לרצון טמא היינו משוס דחשיב דס מגפתו דדס נעכר ונעשה חלב כדפי' לעיל וא"כ גס אמר לא ניחא ליה גמי יהא טמא. מ"ר: מי

חבית פרק שנים ועשרים שבת

קמד.

מחמיר אני בחלב מברם שהחולב לרפואה **טמא** והמקין **לרפואה** **טהור**. א"כ מאי דמטמינן חלב האשה לא מחמת דס הוא דדס נעכר ונעשה חלב דא"כ חולב לרפואה טהור כמו דס אלמא ודאי משוס דכתיב ותפתח את נאד החלב ואומר רבי דבחננס נקט חולב לרפואה דהכי גמי הו"מ להשיב לרבנן מחלב בהמה גופה שדמה טהור ‏(ה) וחלבה טמא א"כ החלב אינו טמא מחמת דס אלמא משוס דכתיב ותפתח את נאד החלב וא"כ שלא לרצון גמי מהאי טעמא יהא טמא. מ"ר: **סלי זיתים וענבים יוכיחו שמשקה היוצא מהן לרצון טמא שלא לרצון טהור**. צשיליה מסכת מכשירין מסיים לא אס אמרת כסלי זיתים וענבים שהרי מחילמו אוכל וסופו משקה תאמרו בחלב שתחילמו וסופו משקה: **מאי לאו לרצון דניחא ליה** **ושלא לרצון בסתמא**. ולרצון ושלא לרצון דגבי חלב אשה ליכא למימר דמיי' צשלא לרצון בסתמא דווקא בסתמא אבל אמר לא ניחא לי אינו מטמא דהא לפי מה שפירשמי טעטס משוס דס מגפתה אפי' אמר לא ניחא לי גמי מטמא אלמא משמע צשלא לרצון

דקמני צכולוה צאשה ובהמה וזיתים וענבים מיי' בכל ענין צין מסתמא צין אמר לא ניחא לי: **תורתים ורימונים דלאו בני סחיטה נינהו**. תימה לי מאי קשה דילמא הא דתניא לעיל גבי תומים ורמונים למשקין ולסתם היואל מהן אסור הני"מ צמשך דוקא והכא צלא משך איירי הלכך שלא לרצון דהיינו צסתמא לא חשיב משקה: **לא לרצון בסתמא ושלא לרצון דגלי דעתיה דאמר לא ניחא לי**. ‏(י) דתניא התם בצרכיות פרק אמרו לו (דף יג.) התיור ‏(י) לו למגע טמא מת להניק את בנה וצנה טהור ופריך צנה אמאי טהור כיון דינק חלב איטמי ליה מחלב וכי תימא לא איתכשר איתכשר בטיפה המלוכלכת ע"פ הדד ודע"ג דחלב אשה משקה הוא ואין לרץ הכשר ‏[משמע ליה] דמה שהוא צפי התינוק שהתינוק יונק חשיב כאוכל ולרץ הכשר לפי שזו מאכלו של תינוק וקאמר דאיתכשר

בטיפה המלוכלכת צפי הדד דהוי משקה כסתם חלב דלאו לאוכל צעי ליה ומשני רב נחמן אמר רבה בר אבהו ‏(י) בתקופה אחת שלא הניח טיפה המלוכלכת ע"פ הדד אמר רבא שמי תשובות צדכר חדא דקא חזינן ליה לפומיה דינוקא דמלא חלבא ועוד מקוס חלב מעין הוא דהא חנן חלב האשה מטמא לרצון ושלא לרצון מאי היא דלא ניחא ליה וקמני מטמא פי' אלמא חשיבא כמעין מדמטמא שלא לרצון וכיון דחשוב כמעין גס צפי התינוק גמי יהא חשוב כמשקה כמו שאס היה מעין ואין לרץ הכשר כך לרץ לפרש דאח"ל דאינו מוכיר מעין אלמ כלומר דכמשקה חשיב א"כ מאי לרץ למימר שלא לרצון מאי היא כו' דמדקמני לרצון מטמא הו"מ למיפרך אלמא לרצון חשיב כי משקה ואשה דמניקה את בנה לרצון הוא אלמא אמר רבא כו' עד ולרבא מקוס חלב מעין הוא ולא לרץ הכשר והתנן האשה שנוטף חלב מדדיה ונפל לאויר התנור התנור טמא וקשיא לן במאי איתכשר ואמר ר' יוחנן בטיפה המלוכלכת ע"פ הדד והשתא קשה לר"י מאי קאמר במאי איתכשר דמדצעי הכשר אלמא אוכל חשיב ליה וא"כ איך יטמא אוכל את התנור והא אין אוכל מטמא כלי ואומר ר"י דה"פ וקשיא לן במאי איתכשר כלומר לא מצעיא שאין התנור טמא אלמא חלב הנוטף מדדיה גופה אמאי יהא טמא הא לא איתכשר ומשני בטיפה המלוכלכת ע"פ הדד ואותה טיפה עצמה המלוכלכת ע"פ הדד מטמא התנור שהיא חשוכה משקה ומשקה מטמא כלי כדאמרין צפ' קמא דמכילתין (דף יג:) והשתא פריך שפיר לרבא דאמר דאפילו אמר לא ניחא לי מטמא חלב האשה דחשיב משקה והכא חשיב ליה אוכל אבל לר"נ אמר רבה בר אבהו אחי שפיר דהכא דאמר לא ניחא לי ודאי חשיב ליה אוכל ונטף חלב מדדיה חשיב לא ניחא ליה כיון שהוא נופל לאויר תנור ואזיל לאיצוד דודאי לא ניחא ליה ועוד פריך התם לרבא מדתניא ט' משקין צוצ הציעה וליחה סרוחה והריעי טהורים מכלוס דמעט עינו ודס מגפתו וחלב האשה מטמא טומאת משקין צרביעות ורקו חוצו ומימי רגליו מטמא טומאה חמורה בכל שהוא ואי אמרת מקוס חלב מעין הוא חלב באשה גמי יטמא טומאה חמורה בכל שהוא כווצו ורוקו וקשה לרבי מאי קפריך לעולם מעין הוא ואפ"ה לא יטמא טומאה חמורה משוס דצעין דומיא דרוק כדאיתא בנדה (ד' נו.) מה רוק שמתגלגל ויואל וחוזר ונבלע אף כל שמתגלגל ויואל וחוזר ונבלע יוא חלב שבאשה שמתגלגל ויואל ואינו חוזר ונבלע ותימה הוא לומר דמה שהוא חוזר ונבלע גרס לו ליחשב כמעין ומכל מקום ודאי כן הוא ולרץ לומר דמה שהיה חושבו רבא כמעין להיות חשיב משקה צפי התינוק היינו משוס דסלקא דעתיה שחוזר ונבלע ומייית ראייה מן המשנה דחוזר ונבלע הוא מדקמני מטמא שלא לרצון דהיינו אמר לא ניחא לי א"כ חוזר ונבלע הוא דאי לאו הכי אס אמר לא ניחא ליה לא יהיה מטמא והשתא פריך ליה מהכא דאינו חוזר ונבלע אלמא מקוס חלב האשה לאו מעין הוא ופריך אי הכי קשה הא דקמני מטמא שלא לרצון ומשני מי סברת שלא לרצון דלא ניחא ליה לא שלא לרצון בסתמא דדעתיה דתינוק קרובה גבי חלב אבל אמר לא ניחא ליה טהור וההיא דנטף חלב מדדיה ונפל לתוך התנור כאומר לא ניחא ליה חשיב דודאי לא ניחא ליה כיון שהלך לאיצוד והא דקאמר שלא לרצון בסתמא היינו כשנופל בקערה שאינו הולך לאיצוד דמהני טעמא דדעתיה דתינוק קרובה גבי חלב לאחשזייה או כמשקה וצפי התינוק לעולם ככוכל חשיב והשתא קשה לר"י חדא דבשמעתא מסקינן איפכא לרצון בסתמא ושלא לרצון דאמר לא ניחא ליה ודומיא דהך דזיתים וענבים הוי ההוא דחלב האשה דאי לאו הכי לא שייך למימר יוכיחו וכ"ת ס"ל כאיצעית אימא דאמר שאני סלי זיתים וענבים כיון דלאיצוד קיימא אפקורי מפקר להו אכתי קשה דדומיא דהכי אית לן למימר בחלב האשה דאזיל לאיצוד וא"כ היינו באומר לא ניחא ליה והתם מטמא דוקא סתמא אבל לא ניחא ליה טהור ועוד קשה לרבי מאי קאמר התם אלמא קשה הא מתני' וקאמר גמי מי סברת שלא לרצון לא ניחא ליה וקאמר דלא ניחא ‏(י) טהור ואמאי והא טעמא שלא לרצון טמא היינו משוס דחשיב דס מגפתו דדס נעכר ונעשה חלב כדפי' לעיל וא"כ גס אמר לא ניחא ליה גמי יהא טמא. מ"ר: מי

עין משפט ונר מצוה

- א ב ג ד ה ו ז ח ט י יא יב יג יד טו טז יז יח יט כ כא כב כג כד כה כו כז כח כט ל תומאות אוכלין הל"ג:
- א ב ג ד ה ו ז ח ט י יא יב יג יד טו טז יז יח יט כ כא כב כג כד כה כו כז כח כט ל תומאות אוכלין הל"ג:

—●●—

רבינו חננאל

אמרו לו זיתים וענבים יוכיחו שהמשקין היוצא מהן לרצון טמאין. פי' מקבלין טומאה, מפני שהן משקין והמשקין אין צריכין הכשר, ושלא לרצון טהורין כלומר אוכלין הן, וכיון שלא הוכשרו אינן מטמאין. ובאנו להעמיד משנה זו לרצון דניחא ליה, שלא לרצון בסתמא, להודיע כי אפילו זיתים וענבים דבני סחיטה נינהו סתמא אוכל הן, וכ"ש תותים ורמונים. ואמרין לא, פירוש לרצון דמתניתין בסתמא וכל סתם משקה הוא חשוב, ופירושו שלא לרצון דגלי אדעתא בפירוש שאין רצונו להוציא מהן משקין. איבעית (תימא) [אימא] שאני סלי זיתים וענבים כיון שהסלין לאו בני קיבור משקה הן, דבר ידוע הוא שכל משקה השותות מהן לעפר (ו)הולך וזהו לאיצוד, כאילו מעיקרא הפקירן וכשאין חשובין, ולפיכך הן טהורין. תוב איתנן לפירוש דרבנן מודו ליה לר' יהודה בשאר פירות מיהא דתניא טוחטין